

بررسی بازتاب نهاد دین در غزلیات کلیم کاشانی از دیدگاه امیل دورکیم

1. دکتر شیرزاد طایفی، 2. فاطمه کشاورز قاسمی

1. دانشیار، دانشکده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

2. کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی و مدرس دانشگاه جامع علمی - کاربردی، تهران، ایران

چکیده

موضوع این پژوهش، بررسی بازتاب نهاد دین در غزلیات کلیم کاشانی بر اساس دیدگاه امیل دورکیم¹ یکی از پدران جامعه‌شناسی کلاسیک فرانسه است. دورکیم به دین، این نهاد مهم اجتماعی، از دیدگاه جامعه‌شناسی می‌پردازد که از طریق آن می‌توان مؤلفه‌های شناخت فرهنگ، اجتماع و مذهب عصر صفوی را در غزلیات کلیم مشخص کرد. او دین را از منظر علم جامعه‌شناسی بررسی می‌کند و خاستگاه و معنای غیرمادی آن را اجتماع می‌داند. هدف این پژوهش، که به شیوه استقرایی - تحلیلی صورت گرفته، بررسی بازتاب مذهب عصر صفوی در دیوان کلیم کاشانی به عنوان یکی از نمایندگان سبک اصفهانی یا هندی است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که کلیم در دیوان اشعارش به مسائل دینی رایج عصر خود نقبی زده و از طریق زبان با وجهی ادبی نگرش خود را به نهاد مذهب بیان کرده و جامعه مورد نظرش را از این زاویه به تصویر کشیده است.

واژگان کلیدی: کلیم کاشانی، سبک هندی، غزل، امیل دورکیم، جامعه‌شناسی دین

1. David Émile Durkheim